

aveiten

Arbetets Vänner Huvudföreningen rf 3 | 2021

aveiten

är Arbetets Vänner
Huvudföreningen rf:s
informationsblad för
föreningens medlemmar.

74:e årgången

Utgivare:

Arbetets Vänner
Huvudföreningen rf.
Annegatan 26, 00100 Helsingfors
www.arbetetsvanner.fi
e-post: info@arbetetsvanner.fi

Redaktion:

Niki Hamro, Anna Kujala,
Moa Lindeman, Elianne Rehn

Material till Aveiten

kan skickas per e-post:
anna@tipos.fi

Ändringar gällande adress- eller personuppgifter tillställs föreningens kansli:

Annegatan 26, 00100 Helsingfors
e-post: asa.laukonlinna@gmail.com

Ombrytning och layout:

Tipos Ab

Tryckeri:

Forsberg, Jakobstad
ISSN 0356-0384

Pärmbilden:

Promenadororienteringen 2021.
Laget Ungdomskretsen 2 bestod
av Eva-Stina Roitto, Benita Öster-
berg och Henrik Hertzberg.
Fotograf: Raili Takolander

FÖRENINGENS FUNKTIONÄRER OCH FÖRTROENDEVALDA

Ordförande Tom Schubert
tfn. 040 527 8909

Vaktmästare Oskar Thesslund
tfn. 044 766 4102

Viceordförande
Kristina Björkvall

AV Huvudföreningens bibliotek:
Bibliotekarie Åsa Laukonlinna
asa.laukonlinna@gmail.com
tfn 045 345 5562

Verksamhetsledare
Niki Hamro
tfn. 044 766 4101
info@arbetetsvanner.fi

AV-TEATERN

Robin Sundberg
tfn 050 584 9883
robin.sundberg56@gmail.com

SENIORDANSKLUBBEN

Inger Iiskola
tfn 050 336 6040
e-post: inger.iiskola@kolumbus.fi

BOKKLUBBEN

Karin Bergman
tfn 040 551 5434

SQUAREDANSLAGET

Jan Ekberg
tfn 040 553 3664

BRIDGEKLUBBEN

Tom Schubert
tfn 040 527 8909
http://www.bridgewebs.com/avbridge/

SYKRETSEN

Jeanne-Marie Johansson
tfn 050 570 4184

FOLKDANSLAGET

Antonia Palmén
av.hfors.folkdanslag@gmail.com

SÄLLSKAPSKRETSEN

Jeanne-Marie Johansson
tfn 050 5704 184

KONSTKLUBBEN AV

Ylva Öhrman
ylva.freudenthal@gmail.com

UNGDOMSKRETSEN

Maj-Britt Hedvall
tfn 050 309 8268

MUSIKKLUBBEN

Lars Silén
tfn 040 735 1628
lars.silen@kolumbus.fi

VOX SENIORA

Monica Lindeman
lindeman.monica@gmail.com
050 4389444

ROUNDANS

Olof Staffans

WALENTINAKÖREN

Tomas Tallqvist
tomas.tallqvist@gmail.com

SANDELSSÄLLSKAPET

Dick Lundell
tfn 050 539 0963
dick.lundell@gmail.com

QIGONG

Ursula Öhrman
ursula.ohrman@gmail.com

Stiftelsen
Seniorhuset Gullvivan sr
www.gullvivan.fi

Ordförande Carl-Johan Sanmark
Ekonom och disponent Niclas Ståhlberg tfn. tj. 010 837 0836

Medlem Ben Idström
Medlem Annette Lindahl

BARNFEST med tomten och Lucia

Föreningens traditionella barnfest ordnas på Trettondagen 6.1.2022. Biljetterna kostar 10 euro för vuxna och 5 euro för barn. Mete, saft och pepparkakor ingår för barnen samt kaffe/te och bulle för de vuxna.

Biljetter säljs i samband med månads-mötet 12.12 och kan bokas per mejl: info@arbetetsvanner.fi.

Barnfestens program: Finlands Lucia, trollkarlen uppträder, paus med mete, ringdans, julgubben.

KALENDARIUM

12.12.2021 månadsmöte som behandlar stadgeenliga ärenden dvs medlemsavgiften och budgeten samt verksamhetsplanen för 2022, julprogram och glögg.

6.1.2022 barnfest, se notisen intill.

9.1.2022 månadsmöte klockan 18, program; frågesport mellan kretsarna om Dr Bunduls pris.

Ändringar är möjliga.

Kolla aktuell info på hemsidan <https://arbetetsvanner.fi>

13.2.2022 månadsmöte klockan 18 (program klockan 17); Dikt och musikprogrammet "Att dikta är att förändra ljuset" - Claes Andersson i vårt urval av teaterföreningen Svalan.

1.3.2022 stadgeenligt årsmöte klockan 18.

12.3.2022 firas föreningens 130-årsjubileum med fest.

LEDAREN

Äntligen är dörrarna öppna igen

Det känns skönt att kunna skriva: äntligen, äntligen har vi kunnat öppna dörrarna för verksamhet på Annegatan! Förvisso finns det inte något skäl att ropa hej, för över bäcken har vi tyvärr inte ännu kommit. Med tanke på demografin inom AVH tror jag att läget ändå är mer eller mindre så gott det under omständigheterna kan bli. Däremot ser jag inte någon orsak att hurra när det gäller läget i landet. Vår ungdomliga regering visade i början av pandemin att man hade ryggrad nog att fatta mindre populära beslut med tryggheten av folkhälsan som målsättning. Nu ser det ändå ut som att fokus ligger mer på att göra politik än folkhälsoarbete. Låt oss hoppas att den relativt höga vaccinationsgraden skall visa sig tillräcklig trots att restriktionerna avlyfts den ena efter den andra. Det hade knappast heller varit till skada om man hade insett nyttan med att ta coronaintyget i bruk redan för ett halvår sedan i stället för att käbbla om, som det visade sig, fiktiva problem beträffande grundläggande rättigheter.

Verksamheten på Annegatan har legat i träda i omkring ett och ett halvt år. Det har också inneburit att en stor del av kretsarnas ävensom AVH:s verksamhet legat på is. Jag hoppas, nu när vi "öppnat dörrarna" att alla kretsar redan har kunnat inleda verksamheten i en eller annan form. Ett lysande exempel på att ljuset i tunneln verkligen blivit klarare är AV-teaterns premiär med pjäsen "Vilse går någon alltid" den 22 oktober. Det är inte bara Husis kritiker (HBL 24.10) som rosar pjäsen utan även andra premiärbesökare har berättat att den definitivt är sevärd. Tyvärr kunde jag inte närvara vid premiären, men det är en pjäs jag definitivt skall se.

Det är inte bara kretsarna som kommit igång med sin verksamhet. Styrelsen har från att ha hållit sina möten elektroniskt

(några av oss har nog vågat sig till Annegatan) åter kunnat samlas kring ett bord. Elektroniska möten i all ära, men visst är det lättare att kommunicera när de flesta mötesdeltagarna är fysiskt närvarande! Förutom för att regelbundet behandla sedvanliga ärenden har styrelsen kommit samman för ett så kallat strategimöte. Avsikten var att inleda mötet med en kort SWOT (styrkor, svagheter, möjligheter, hot)- analys. Det visade sig dock att hela den tid som avsatts för mötet gick åt till analysen. Nu gäller det att spinna vidare på den tråd analysen givit oss.

Förutom för att regelbundet behandla sedvanliga ärenden har styrelsen kommit samman för ett så kallat strategimöte. (...) Nu gäller det att spinna vidare på den tråd analysen givit oss.

AVH med sina många kretsar är egentligen en udda fågel i föreningsvärlden. Med tanke på den rätt långtgående autonomi kretsarna har med egna styrelser och egna kretsmöten, undrar jag ibland i vilken grad kretsarnas medlemmar ser sig som

medlemmar av själva föreningen AVH, eller är det så att man ser sig mer eller mindre enbart som medlem i kretsen? En viss kretsöverskridande verksamhet förekommer nog, men det finns säkert behov av mera. I tiden hade månadsmötena en sådan funktion, men med tanke på mötesaktiviteten de senaste åren är det ganska klart att mötena inte längre fyller den funktionen. I själva verket uppfattas månadsmötena mer som en belastning av de som måste vara med och ordna dem. Kan det vara dags för en förändring?

I skrivande stund ser jag fram emot våra Svenska dagen-festligheter. Jag hoppas att jag får träffa många av er då!

Tom Schubert,
ordförande, Arbetets Vänner Huvudföreningen

Sten Palmgren

– expert på svenskspråkig lagtext

Skribent: **Moa Lindeman**
Fotograf: **Tove Palmgren**

Arets talare på AV:s Svenska dagenfest var lagstiftningsrådet, jur.lic. **Sten Palmgren**. Han har huvudsakligen arbetat på justitieministeriet som sakkunnig i olika juridiska frågor och är numera pensionär. Palmgren har en stark känsla för det svenska språket och vill arbeta för att juridiska texter ska vara skrivna på en så god svenska som möjligt utan att innehållet lider. För en jurist måste det alltid vara viktigast att lagtexten på både finska och svenska ger samma resultat då den tillämpas. Men det är också viktigt att lagtexterna är begripliga, åtminstone för dem som ska använda dem i sitt arbete. Och den svenska texten måste vara trovärdig – är den inte det, hjälper det inte om den är språkligt välljudande.

Om man googlar lite på Palmgren hittar man rikligt med material om hans engagemang i frågor som gäller den juridiska svenskan i Finland, men också i nordiska sammanhang samt i ärenden gällande Åland och dess självstyrelse.

Aveiten gjorde en intervju med Sten Palmgren före det aktuella föredraget på Svenska dagen.

Sten Palmgren, hur kom det sig att du blev så intresserad av det svenska språket att du ägnat en del av din arbetskarriär åt det?

Det började egentligen med Fältskärns berättelser. Jag läste den under skoltiden och skrev sedan en uppsats för vilken jag fick mycket beröm av min lärare. Och det är ju så att det man får uppmuntran för, det vill man göra mera av.

Under sex år på slutet av 1970- och början av 1980-talet arbetade jag på Social- och kommunalhögskolan som överlärare i juridik. Så var jag också redaktionssekreterare för Juridiska föreningens tidskrift och lärde mig hur huvudredaktören jobbade med språkgranskning. På justitieministeriet arbetade jag med lagberedning – för en lagberedare är språket det kanske viktigaste redskapet.

På 80-talet var jag utbytestjänsteman i Stockholm ett par månader på Statsrådsberedningen, där fick jag lära mig hur man i Sverige arbetade för att förbättra och modernisera lagspråket.

Vad är viktigast när man skriver lagar och författningar på svenska i Finland? Är det att få den finska texten så exakt översatt som möjligt, att täppa alla tänkbara kryphål då lagen ska tolkas, eller att skriva så att var och en kan förstå vad som menas?

Det absolut viktigaste är att resultatet när man tillämpar en lag blir lika oberoende av om man använder sig av den finska eller den svenska texten. Men det är också viktigt att texten ska vara klar och begriplig. Jag har varit med om att utarbeta handboken ”Svenskt lagspråk i Finland”, som fortfarande kommer ut i nya upplagor och har visat sig vara en viktig guide för dem som ska skriva lagar och andra författningar.

Det är svårt eller kanske också helt omöjligt att skriva alla lagtexter så att alla kan förstå dem. Det finns så många och komplicerade områden inom juridiken, och också juristerna är oftast specialiserade på vissa områden. De som ska tillämpa lagen måste givetvis förstå den. Det är också viktigt att skriva så att möjliga kryphål inte uppstår, vilket gör att lagtexter kan kännas omständliga och svårförståeliga.

Är det skillnad på officiell svenska i Sverige och Finland? Är det svenskspråkiga lagspråket i Finland likadant som det i Sverige?

I Finland påverkas de svenska texterna av att de är översättningar, men vi strä-

var efter att ha samma språknorm som i Sverige. Det kan ju också finnas olikheter i systemen. Kulturella skillnader finns förstås också, men vi ska vara försiktiga med att allt för mycket fjärma oss från Sverige.

Vi har samarbetat en hel del med Sverige – inte minst inför inträdet i EU. Då skulle ju svenskan bli ett officiellt språk i EU och det var klart att det var en gemensam uppgift för länderna att skapa EU:s regelverk på svenska. Finlands nya grundlag år 2000 väckte en hel del intresse i Sverige. Det kan alltså också vara så att Sverige har något att hämta härifrån.

Vad är mest utmanande med att skriva lagtexter?

Arbetet med att skriva fungerande lagtexter är både utmanande och intressant. Det gäller att åstadkomma ett regelverk som hänger ihop utan inre motstridigheter. Man måste också göra en avvägning av hur mycket information som ska tas in i en lag. Allt går inte att förklara, för då blir texterna för långa. Lagstiftaren måste alltså utgå från att läsaren redan har en viss bakgrundsinformation.

Språket och översättningen fascinerar. Svenskan har ett strängt krav på inre logik och man vill helst ha en aktör, dvs någon som gör något. I finskan använder man mycket passivformer – saker blir gjorda utan att det uttrycks vem som gör dem.

Och det viktigaste: Det går inte att översätta det man inte förstår – översättaren måste vara väl insatt i sakfrågorna.

Hur och när känner man att man har lyckats?

Ibland har det hänt att jag har fått positiv respons för ett klagande sammandrag på svenska av en mer omfattande och svårbegriplig text på finska. Den tidigare nämnda grundlagsöversättningen, som vi jobbade mycket med, fick beröm även i Sverige när de omarbetade sin regeringsform. Men ofta får man ingen respons alls och det får man leva med.

Får man samma service på svenska som på finska i detta land då det gäller lagar och författningar? Eller får man bättre service om man närmar sig myndigheterna på finska ifall man behärskar det?

Det fungerar inte så bra som det borde göra. Det finns många situationer då man inte får service på svenska fast man borde

Noterat den 6.11 på Huvudföreningen

Påskyndade av en rejäl hagelskur hastade de sista deltagarna in till AV:s månadsmöte som började klockan 14.30. Vi fick höra om omorganiseringen som styrelsen förbereder och att de regelbundna månadsmötenas saga är all, kanske redan nästa vår. Man kunde förnimma historiska fläktar bland de cirka 20 mötesdeltagarna av vilka en del ännu kunde dra sig till minnes hur dans brukade vara det regelbundna avslutande programnumret på månadsmötena. Det följde en del frågor och förundran som alltid inför något nytt och det ska bli spännande att höra mera exakt om planerna och hur de nya formerna för samstyret blir.

Men, långt flera stolar var utsatta i salen i väntan på festpublikens ankomst kl. 15 till Huvudföreningens svenska dagen -firande efter en två år lång paus. Det blev 60-70 personer som mötte upp och fick ta del av sedvanligt AV-program med unison sång av Modersmålets sång, ordförandes välkomsttal, samt gästtalar **Sten Palmgren** som presenteras här i intill i Azeitens spalter.

De olika kretsarna ställde upp med program, dans och musik uppskattades efter förtjänst och fick livliga applåder. Den maskförsedda Walentinakören presterade en högst njutbar ljudkvalitet och visade att det inte är omöjligt att sjunga fint med masker om man är så proffsiga som Walentinorna är. De bjöd på härligt finlandssvenska stämningar i tre sångnummer.

Efter att vi högtidligen stått upp till Vårt land bjöd Huvudföreningen på festkaffe som Bokklubben och **Tuula Mervasto** bestyrde. Svenska dagen -festen är ett gott exempel på den samverkan olika kretsar emellan som utgör den så mångsidiga resursen för AV:s fortsatta aktiva framtid.

Skribent: **Elianne Rehn**
Fotograf: **Raili Takolander**

få det. Samhället måste ständigt jobba på för att det ska fungera. Det finns ändå ljuspunkter och service som fungerar väldigt bra, till exempel på skatteverket, som har satsat mycket på svenskspråkig betjäning.

Privatisering av olika tjänster kan leda till försämrade språkliga service, men det finns också exempel på motsatsen.

Alla ska inte behöva kunna svenska, men det måste finnas tillräckligt många på varje myndighet som kan ge service på svenska. Myndigheterna bör också se till att det finns utbud där efterfrågan finns.

Vi behöver jobba för att få ett så gott språkklimate som möjligt med positiva at-

tityder. En bra sak i Finland är att vi ser filmer på originalspråk med textning så att tittarna blir vana att höra olika språk talas. Teatern och fina finlandssvenska filmer har också gjort en hel del för en positiv attityd till det svenska språket. Det är numera många finskspråkiga som går på de svenska teatrarna. Också i TV ser man program där finska och svenska samsas på ett sympatiskt sätt.

Vi har alla ett ansvar för att hålla svenskan levande i Finland. Om vi inte använder språket aktivt, blir det småningom ett språk som bara används i hemmet och i snävare kretsar.

Vad gör Sten Palmgren när han inte sitter vid skrivbordet?

Jag trivs väldigt bra med att jobba i skogen och älskar naturen och att vara på sjön. Gärna åker jag terrängskidor i fjällen både i Sverige och i finska Lappland. En alldeles ny anknötning har jag till föreningen Arbetets Vänner – jag har nämligen börjat sätta mig in i akvarellmålning i Konstklubben. Det är utmanande och terapeutiskt och gruppdynamiken är inspirerande trots att alla egentligen sysslar med sitt.

Marie Rosenberg och Wendla Paile som dotter och mor.

Vilse går någon alltid

Efter en paus på två år är AV-teatern tillbaka på scenen, full av energi och spelglädje och mer taggad än någonsin. **Reko Lundans** pjäs *Vilse går någon alltid* erbjuder en gedigen text att beta av och många intressanta rollfigurer att tolka.

Den som väntat sig en traditionell fars med mycket spring i dörrar och många missförstånd och förvecklingar får hastigt ställa om sig. Det här är en familjehistoria med mycket tragik och komplicerade förhållanden, men inte utan humoristiska inslag. Den behandlar minnessjukdom, alkoholism och hur barnen hamnar i kläm. Den handlar om vuxnas lite tafatta försök att vara vuxna medan det egentligen är barnen som tar ansvaret.

Pjäsvalet är regissörens, **Tomi Korhonen**, men resten av ensemblen var helt med på noterna redan från början. Man kan inte annat än beundra den lilla teatergruppens förmåga att ställa om sig i olika roller utan att tempot avmattas för en enda stund. Tomi Korhonen har skickligt fått var och en att bjuda på det bästa av sig själv och speciellt lägger man märke till skådespelarnas förmåga att uttrycka olika känslor med höjda ögonbryn, ögonkast och andra kropps- och ansiktsuttryck.

Wendla Pailes tolkning av den dementa modern var trovärdig och ställvis hjärt-skärande. Hennes barn, tvillingarna Aki och Liisa tolkade av **Jens Nyström** och

Marie Rosenberg, höll ett otroligt tempo genom hela pjäsen och spelade upp både kärlek, omtanke och raseri så man blev alldeles andfådd. **Ida Flemmich** är ett nytt ansikte på AV-scenen och hon spelade modern från ung flicka till en alkoholiserad vuxen, som var mer intresserad av sin karriär än sina barn. En övertygande rollprestation. **Serafina Paile** var också en nykomling på denna scen – mycket dynamisk och uttrycksfull. Hoppas hon stannar kvar i ensemblen. **Patricia Hirn** hade ett stort antal roller och både hennes minspel och hennes flexibilitet mellan de olika rollerna bjöd på många skratt, vilket behövdes då pjäsen annars behandlar ganska jobbiga temata. **Robin Sundberg** (Ripa Rinne), **Tom Pallas** (bl.a. Tuomo) och **Johannes Nordberg** (ett stort antal olika roller) är gamla bekanta från många tidigare produktioner och de skötte sina roller med den äran. Scenen med Ripas och Hannas kärleksmöte till tonerna av Kalinka var väldigt fyndigt gjord och publiken skrattade så tårarna rann.

Under vissa partier var replikerna otydliga och svåra att uppfatta. Kanske bakgrundsmusiken var alltför stark för att aktörernas röster skulle höras.

Scenografin är enkel men fungerande. Den består av skärmar på hjul så att de behändigt kan flyttas fram och tillbaka efter behov. Skärmarna är täckta med fotografier vilka också de kan användas på olika

sätt. I scenen där tvillingarna kommer på besök till sin pappas nya kvinna berättar några kristallvaser på små bord allt om hur det är hemma hos henne.

Denna gång har repetitionsprocessen bjudit på stora utmaningar. Dem har man tacklat på olika sätt berättar AV-teaterns ordförande **Robin "Effe" Sundberg**. Hösten 2020 kunde man inleda repetitionerna på vanligt sätt, men sen blev det stopp. Då flyttade gruppen till Zoom där man närmast övade in replikerna, för något age-rande kunde det ju inte bli tal om. Från början av höstterminen 2021 har man igen övat på scenen, men i mindre gruppen och med bara några scener i taget.

– Ibland kände jag en viss osäkerhet om hur helheten skulle fungera, säger Effe, men sen märkte jag hur väl var och en tog sitt eget ansvar och när vi äntligen fick stå på scenen alla tillsammans så blev det ändå en bra helhet.

Premiärpubliken tog väl emot AV-teaterns föreställning och verkade tacksam för att teatern kämpat på trots svårigheterna och presenterat en så mångbottnad och helgjuten föreställning. Pjäsen ges bara i november och december så det gäller att skynda på, om man vill ha biljetter.

Bokningar via 044 766 4103 eller biljetter@avteatern.fi

Skribent: **Moa Lindeman**
Fotograf: **Tomi Korhonen**

Aveitens utgivningstidtabell år 2022

Nästa år utkommer Aveiten med fyra ordinarie nummer. Dessutom planeras ett extranummer, vars innehåll riktar sig till den stora allmänheten och presenterar Huvudföreningens mångsidiga verksamhet.

Aveitens redaktionsråd består av **Monica Lindeman, Elianne Rehn, Anna Kujala** och **Niki Hamro**. Redaktionsrådet planerar och förverkligar tidningen, men vi tar jättegärna emot både tips på artikeluppslag samt färdigt material. Om du har intresse för att skriva om verksamheten, historiska artiklar, aktuella frågor, föreningshuset eller kretsarna, kontakta kansliet.

Vid årsskiftet kör vi igång med nya artikelsierier. Bland annat utlovas enkla matrecept, bokrecensioner samt presentationer av de företag och organisationer som verkar i föreningshuset på Annegatan.

Förutom teman som direkt berör Huvudföreningens verksamhet publicerar Aveiten artiklar av mera allmän natur. Tanken är att Aveiten både ska fungera som en nyhetskanal för föreningen och dess kretsar och erbjuda intressant läsning ur finlands-svenskt perspektiv.

I tabellen intill anges Aveitens utgivningsplan för år 2022. Färdigt material kan mejlas till anna@tipos.fi.

	Materialdag	Utkommer
Nummer 1/2022	16.1.2022	7.2.2022
Nummer 2/2022	29.4.2022	23.5.2022
Nummer 3/2022	7.8.2022	29.8.2022
Nummer 4/2022	30.10.2022	22.11.2022

KRÖNIKA

Märkliga tider

Det är sista veckan i oktober och dags att lämna Stockholm. Den enda resenären i Värtahamnens terminal var jag. Den enda som steg av 76:ans buss och gick mot ingången. Ingen människa, inga bussar eller bilar syntes till, en ensam taxi stod parkerad utan förare. Ingen syntes till inne i terminalen heller. Ödsligheten ökade min oro till den grad att jag inte vågade ta hissen. Väl uppe på övre plan var det belysning i en (enda) check in-lucka och där satt till min lättnad en människa!

– Vad är det som hänt, undrade jag, jag har biljett till Helsingfors, har jag missat båten?

– Nej, du är i lagom tid, men ingen reser nu härifrån till Helsingfors när

Covid-smittan där är så svår.

– Säger du det? Men inte kör väl fartyget nästan med en enda passagerare ombord?

Hör själv hur misstänksam jag låter.

– Bara lugn, säger den själv så kolugna expeditören i luckan, där finns redan över tusen finnar ombord på kryssningsretur men dom gick in så fort vi öppnade.

Lättad börjar jag gräva efter mina reseuppgifter.

– Behövs inte, säg bara ditt namn så är det klart.

Och så får jag det lilla allt-i-allo kortet. Märkliga tider, märkliga seder.

Medan jag rullar min resväska och lyssnar till det ensamma ekot i gångar-

na, förundras jag över den olika synen på Covid-läget i våra länder: I Stockholm har smittan inte ökat från det låga incidenstalet 47 trots att man levat utan restriktioner i över en månad och munskydd är sällsynta. I skrivande stund är smittotalet i Helsingfors det tredubbla trots munskydd och restriktioner och vi ska få en tredje dos vaccin. Stockholmare, som fått två doser, verkar anse att flockimmunitet redan har uppnåtts - och att pandemin är över.

Ombord ser jag äntligen passagerare som vanligt och känner mej lättad, konstaterar glatt att jag ändå inte missar Aveitens redaktionsmöte.

Elianne Rehn

Vinnarlaget, Bridgeklubben 3, med Ulla Fagerholm , Anne Grahn, Åge Grahn och Birgitta Jansson-Koponen.

Brita Ekberg och Jan Ekberg från Squaredans-kretsen.

Folkdanslaget representerades av Ia Portman, Timo Turkki, Koko Weimer och Cynde Sadler.

Seniordansarnas lag med Eivor Eriksén, Tea Grönberg, Marianne Kuutti och Eivor Lähteenmäki.

Vox Senioras lag deltog för första gången i promenadorienteringen: Vivian Johnsson, Eva Arvilommi och Nanne Forsström. Lelle Blomqvist saknas på bilden.

PROMENADORIENTERINGEN

– en novis hakar på och häpnar

Jovisst, det är promenad och det är orientering – men novisen överraskas av den tuffaste tänkbara frågesport! Inte är det frågor med anknytning till trakten, utan ämnen som kräver gedigen allmänbildning, gott siffersinne och gärna en minnesgod lagmedlem i relativt hög ålder.

Med den oinvidges blick bekantar jag mej med evenemanget för Aveiten och följer med olika lag, stumpvis och slumpvis. Starten går från Villa Anneberg och jag hakar på första laget ut, kartläsaren i spetsen med en inplastad karta utvikt framför sej – inget digitalt här trots att anblicken för tanken till nån med blicken stadigt i en padda.

Deltagarna jag samtalar med i olika lag under färden berättar oftast att de varit med 3-4 gånger förut men några är här för första gången och andra har ställt upp i årtionden, också i busväder på Sveaborg och så långt borta som i Borgå. Den här gången är området Gammelstaden, himlen är hög och klar och det är 12 grader varmt.

Jag imponeras av hur stort detta evenemang är med hela 11 lag anmälda och på plats. Omsorgsfull planering av Orienteringskommittén bäddar för att också ambitiösa tävlande är taggade, men det känns ändå inte som om lagen skulle strida på kniven mot varandra utan man låter sej utmanas av själva frågorna. Iver förbyts i rynkade pannor och befriande skratt.

Och det är som det ska här att folk tar det hela på lite olika sätt. Nån njuter av att vandra i solen med trevligt sällskap, andra hänförs av vyerna och naturen – och när man stöter på frågor som man inte kan svara på så öder man inte dess mera krut på den saken utan kruxar sej raskt vidare.

–Vi tar det här helt på gissningsbasis,

säger en deltagare glatt leende och sätter iväg mot nästa kontroll.

Fyrpersoners lag ombads man anmäla i uppropet men här deltar glatt både trepersoners och två personers lag, blandade, men också lag med bara herrar eller bara damer. Tävlingsklassen är densamma för alla, för deltagarna i åldern 45+ och för dem med dubbelt så många år på nacken. Jag ser spänstiga dansare och knäopererade på kryckor samsas på stigarna.

På fem kontrollpunkter ska lagen besvara ett batteri med frågor. Novisen räknar och häpnar – det blir inemot 100 svar att prestera! Genomtänkt nog är kontrollerna placerade intill bänkar eller stenhällar så de som så önskar kan vila fötterna en stund. Vid kontroll två kan man njuta av utsikten mot forsen, iakttä fåglar, små och större metare och upptäcka en lång rad med gatukök med servering för det populära områdets besökare. Funktionären här, **Tina Björkvall**, berättar att hon gjort frågorna i samhällskunskap i tre år nu och formuleringarna visar att de gjorts med stor eftertanke och noggrannhet.

Lagandan är god – och andan är god överlag – ordsnickrar jag tyst för mej själv. Tyst är jag nämligen tvungen att vara när frågorna besvaras eftersom jag inte deltar i något lag.

Tur så för jag blir något bortkollrad av den vackra forsen, av vattnets brusande och de intensivt örtiga dofterna och tappar bort laget. Och går fel. Det visar sej småningom att novisen inte är ensam om att gå fel utan att större delen av lagen ”tagit sej en extra sväng”. Av kontrollanten **Mårten Björkvall**, vid kontroll fem får jag veta att terrängen i år har ovanligt rikligt med avvikande rutförgreningar och trots att han, i egenskap av praktisk arrangör,

till och med satt upp AV-skyltar på vissa ställen kvällen innan så blev rutten ändå inte helt entydig.

Framme vid målet är vi cirka 2,5 timme efter start och de sista svaren och kartorna samlas in. Någon knorrar om att frågorna var svåra och förutseende nog finns här facit till hands så lagen kan kontrollera sina svar utan dröjsmål. Resultatet kungörs senare på AV:s månadsmöte.

Vi visas fram till en inbjudande, varmt gul trävilla där vi ska bli bjudna på soppa. Lite ovana är vi vid att sitta många vid samma bord, men ljudnivån blir strax hög och sorlet glatt. Det här är helt klart en brobyggande aktivitet de olika kretsarna emellan och visar att det absolut finns potential och taggade människor i föreningen för gemensamma projekt.

Aptiten har hunnit växa till sej ordentligt och Nyttväxtföreningens goda vegetariska lunch har god åtgång och kaffe med äppelkaka till efterrätt.

Oberoende av vilket lag som tagit hem flest poäng i tävlingen så är vi alla vinnare, var och en som aktiverat sej i denna lyckade Promenadorientering. Solen skiner och träden lyser ljust i sin gula fågring. Vilken fin oktoberdag!

Elianne Rehn

Promenadorienteringens resultat

Promenadorienteringen 2021												
Placering	Lag	Totala poäng	Kontroll					Grundpoäng	Deltagare			
			1	2	3	4	5					
1	Bridgeklubben 3	72	11	12,5	12,5	15	9	12	Birgitta Jansson-Koponen	Ulla Fagerholm	Anne Grahn	Åge Grahn
2	Folkdanslaget	68,5	10	13	13	14	6,5	12	Timo Turkki	Ia Portman	Cynde Sadler	Koko Weimer
3	Bridgeklubben 2	64,75	13	12,75	10,5	11	5,5	12	Paula Kuusterä	Erkki Oksanen	Peggy Karanen	
4	Walentinakören	62,75	5	7,75	9	14	15	12	Ann-Louise Salminen	Kristian Smedlund	Anders Häggblom	Kim Fredriksson
5	Bridgeklubben 1	60,75	9	11,25	8,5	11	9	12	Siv Lindholm	Bobi Lindholm	Carola Tengström	Fred Sundwall
6	Vox Seniora	55	10	6	9	13	5	12	Vivian Johnsson	Maria "Kicki" Portman	Lelle Blomqvist	Nanne Forsström
7	Seniordansarna	50,25	11	5,25	5,5	9	7,5	12	Eivor Eriksén	Tea Grönberg	Marianne Kuutti	Eivor Lähteenmäki
8	Ungdomskretsen 1	48,25	3	6,25	6,5	13	10,5	9	Carl-Gustav von Troil	Stefan Ekholm	Klaus Roitto	
9	Bridgeklubben 4	47,5	3	8	6	13	8,5	9	Kurt Graeffe	Runa Hornamo	Kerstin Ehnholm	
10	Ungdomskretsen 2	45	5	8	8,5	11	3,5	9	Eva-Stina Roitto	Benita Österberg	Henrik Hertzberg	
11	Squaredanskretsen	31,5	5	6	2,5	5	7	6	Brita Ekberg	Jan Ekberg		

Promenadorienteringens frågor

KONTROLL 1

Ringa in det svar ni anser vara det rätta! Det kan finnas flera rätta svar på någon fråga.

1) Ilja Repins utställning har nyligen avslutats på Ateneum. Mången av oss känner till hans världsberömda målningar. Vad hade han för kopplingar till Finland?

- a) Inga alls
- b) Hade han en finlandssvensk sambo
- c) Dog han i Finland
- d) Var han finsk medborgare

2) År 2004 vann en finländsk bildkonstnär världens största konstpris. Carnegie Art Award, en miljon svenska kronor. Vad heter konstnären?

- a) Nina Roos
- b) Rauha Mäkilä
- c) Kaj Stenvall
- d) Saara Cantell

3) Tove Jansson – bildkonstnären, författaren, visdiktaren, dramatikern, serieskaparen hade ett mod som genomsytrade hela hennes produktion. Freskerna "Fest i stan" och "Fest på landet" gjordes vardera 1947. För vem gjordes freskerna?

- a) Oy Strömberg Ab:s matsal
- b) Helsingfors Arbetarinstitut
- c) Teuvo kyrka
- d) Helsingfors Stadshus restaurang

4) Musicalen Jesus Christ Superstar, med Peter Jöback som Jesus och Ola

Salo som Judas, hade turnépremiär i Finland den 28. och 29. augusti. Därefter spelas musicalen på olika arenor i Sverige. På vilken teater uppfördes den hos oss?

- a) Helsingfors Stadsteater
- b) Alexanders teatern
- c) Åbo Stadsteater
- d) Hartwall Arenan

5) Mången sommartheater har vridläktare i dagens läge. Vilken av dessa teatrar har den äldsta vridläktaren? Antagligen är dessa de enda sommarteatrarna i Finland med vridläktare.

- a) Närpes
- b) Pyynikki i Tammerfors
- c) Lurens
- d) Samppalinnan Kesäteatteri i Åbo

6) Vi var med AV och såg "Så Som i Himlen" på Lurens sommartheater 2014. Nu har den i höst premiär på finska på en av följande teatrar.

- a) Rovaniemen Teatteri
- b) Oulun Teatteri
- c) Helsingin Kaupungin Teatteri
- d) Kotkan teatteri

7) Författare Lucinda Rileys böcker slog an hos nästan alla kulturer. – 90 % av böckerna har sålts i översatta versioner. De är översatta till 37 språk och sålts i 30 miljoner exemplar, vilket är unikt och hon är en av de mest framgångsrika kvinnliga författare. Serien om de sju systrarna har blivit ett världsfenomen och det finns planer på en tv-serie i sju

säsonger. Den sjunde boken utkom två veckor före hennes bortgång. Vad heter den fjärde boken?

- a) Solsystem
- b) Månsystem
- c) Pärlsystem
- d) Skuggsystem

8) En ny rysare för "mellanåldern" som rörs sig i teatervärlden. Boken inleds med en prolog från teatervärlden 1786, där en kvinna anklagas att ha dödat sitt barn. Berättelsen börjar sedan i Helsingfors 1915. Viktor och hans mamma, den välkända operasångerskan flyttar till Helsingfors där mamman får jobb på Ryska Teatern. Mycket känns kusligt, men ändå så spännande att jag måste läsa vidare. Vem kan ha skrivit boken Nattens Drottning?

- a) Camilla Lagerqvist
- b) Eva Franz
- c) Kaj Korkea-Aho
- d) Annika Sandelin

9) Kaj Korkea-Aho, född i Esse, anses som sin generations bäst kända finlandssvenska författare. Hans böcker är översatta till finska, men också till engelska och spanska. Han har skrivit fyra romaner, därtill har han skrivit ungdomsböcker tillsammans med Ted Forsström. En av hans böcker utkom 2015. Vilken?

- a) Se till mig som liten är
- b) Gräset är grönare på andra sidan
- c) Onda boken
- d) Röda rummet

KONTROLL 2

Frågorna vid denna kontroll kretsar kring samhällskunskap, från stort till smått: frågorna 1-3 handlar om hela världen, 4-5 om Europa/EU, 6-7 om Finland (och EU), 8 om Helsingfors och 9 om vår egen förening.

1. Först litet flaggkunskap. Vilka staters nationsflaggor är det som ses avbildade här?

2. I världens största städer bor det ofattbart mycket folk. Här gäller det att kombinera följande storstadsområden rätt med respektive invånarantal (enligt FN:s uppskattning 2018)

1. Tokyo	A. 12 410 000
2. Mexico City	B. 10 892 000
3. Moskva	C. 21 581 000
4. Wuhan	D. 37 400 000

3. Och hur ligger det till med de stora världsreligionerna? Ordna kristendomen, hinduismen, buddhismen och islam i rätt storleksordning från den största till den minsta enligt antal anhängare (en.wikipedia.org 2020)

4. Finland anslöt sig till Europeiska gemenskapen (EG), sedermera Europeiska unionen (EU), år 1995. Men när har följande europeiska länder gått med i gemenskapen:

1. Storbritannien	A. 1951
2. Nederländerna	B. 1981
3. Grekland	C. 1973
4. Ungern	D. 2004

5. Vilken medlemsstat är för närvarande EU:s ordförandeland?

6. Och hur bekanta är Finlands MEPar (MEmber of Parliament)? Nämn fyra finländska politiker som representerar vårt land i EU-parlamentet (de är totalt fjorton).

7. Det har trätats i årtal om den så kallade SOTE-reformen.

a) Vilket blev det antal välfärdsområden man slutligen enades om?

b) Till följd av reformen blir det landskapsval i början av år 2022. Vilka vuxna medborgare har inte rösträtt i detta val?

8. Helsingfors stad grundades på detta område i Helsing socken av Gustav Vasa år 1550. Staden flyttade senare söderut ut på den udde där centrum ligger idag. Helsingfors har haft den inte alltid så populära vanan att utöka sin areal genom att inkorporera grannkommuner, helt eller delvis. Vilka grannkommuner har följande delar av det nuvarande Helsingfors inkorporerats av?

1. Haga
2. Lovö
3. Östersundom
4. Munksnäs

9. AV-uppgiften är att hitta de ord med anknytning till föreningen som gömmer sig i rutsystemet nedan:

G	M	L	S	T	R	I	T	K	R	A	S	C
K	A	S	V	E	B	C	B	N	O	B	L	O
R	I	N	K	S	O	D	R	E	N	M	Ö	R
E	T	D	O	R	K	N	Ö	L	B	I	S	I
T	R	A	S	D	K	Å	M	B	L	U	U	E
S	A	N	D	E	L	S	D	E	S	C	U	N
W	A	S	S	B	U	N	D	U	L	S	O	T
K	U	M	V	Ä	B	Å	D	S	Q	U	E	E
I	N	T	R	U	B	R	I	D	G	E	L	R
L	U	T	E	N	E	D	Y	K	A	N	D	I
L	Å	V	A	I	N	I	S	H	M	A	A	N
S	O	F	B	A	K	O	L	V	M	E	T	G
L	U	K	S	I	N	T	U	R	S	I	N	D

KONTROLL 3

Musik, geografi och arkitektur

1. Vilken av följande är inte idag en delstat i Indien:

- a) Andhra Pradesh
- b) Tamil Nadu
- c) Kerala
- d) Madras

2. Vem av följande komponister vid namn Strauss är inte en valskung från Wien:

- a) Johann
- b) Josef
- c) Richard
- d) Eduard

3. Vilken är inte en opera av WA Mozart:

- a) Die Zauberflöte
- b) Der Schauspielsdirektor
- c) Die Ägyptische Helena
- d) Bastien und Bastienne

4. Vem var Vikingarnas första sångsolist (fr.o.m. 1973)?

- a) Thorleif Torstensson
- b) Christer Sjögren
- c) Christer Pettersson
- d) Stefan Borsch

5. Koppla ihop rätt byggnad med rätt arkitekt:

A) Agricolakyrkan	a) Dahlström
B) Norsen	b) Frosterus
C) Stockmanns	c) Sirén
D) Riksdagshuset	d) Sonck

6. Koppla ihop rätt pre-euro valuta med rätt land:

A) Litas	a) Slovakien
B) Lat	b) Lettland
C) Krona	c) Österrike
D) Schilling	d) Litauen

7. Gränserna i Centraleuropa har skiftat genom tiderna, och en gång var tyskan ett slags lingua franca. Inom vilken stat

(Tyskland, Rumänien, Tjeckien, Polen) befinner sig dessa städer idag?

- a) Klausenburg
- b) Grossvardein
- c) Hermannstadt
- d) Schässburg

8. Povel Ramel, humorist och ibland kompositör, vilken/vilka av dessa har han också skrivit musiken till:

- a) Småfoglarna/ne
- b) Kokosnöten
- c) De sista entusiasterna
- d) Den gamla vaktparaden
- e) Karl Nilsson
- f) Gräsänklingsblues
- g) Svarta Malin
- h) Måste vägen till Curacao gynga så

9. Vilket/vilka av följande ämnen räknas som aktiva ingredienser i solkrämer:

- a) järn
- b) titanium
- c) zink
- d) fluor

KONTROLL 4

Sportfrågor och diverse.

1. Vilken är Finlands nationalsport

- a) Ishockey
- b) Boboll
- c) Skidning

2. Vilka av följande sportgrenar var nya i OS år 2020 (2 st väljs)

- a) Skateboarding
- b) Rugby
- c) Surfing
- d) Golf

3. Vilket är världsrekordet i stavhopp utomhus som Armand Duplantis hoppat

- a) 619 cm
- b) 618 cm
- c) 615 cm

4. Var sker sommarolympiaden år 2024

- a) I Paris
- b) I Melbourne
- c) I Los Angeles

5. Vem är Estlands premiärminister

- a) Alar Karis
- b) Kaja Kallas
- c) Kersti Kaljulaid

6. Vilken planet ligger närmast jorden

- a) Venus
- b) Mars
- c) Merkurius

7. I OS 2020 fick Finland 2 st bronsmedaljer. I vilka sportgrenar? (2 väljs)

- a) Längdhopp
- b) Simning
- c) Hinderlöpning
- d) Boxning

8. Sportaktivitet

Varje deltagare i laget kastar en Pentangue boll i en utmärkt ring. För ett kast som hamnar innanför ringen får deltagaren 1 poäng. Varje deltagare har ett provkast, om provkastet lyckas får detta kast användas. Laget kan således erhålla maximalt 4 poäng för denna sportaktivitet.

Frågorna fortsätter ->

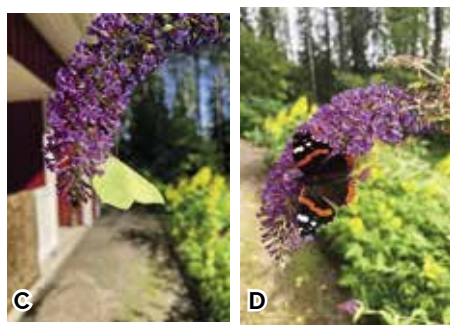
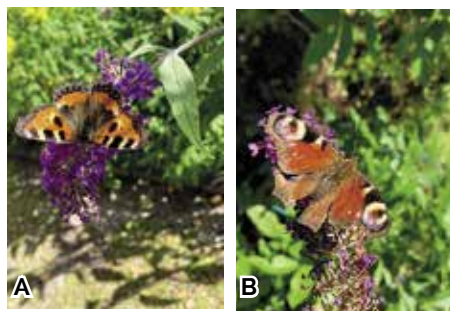
KONTROLL 5

klimat, väderfenomen, djur och natur

Fråga 1. Fjärilar

Fjärilsbusken eller syrenbuddlejan är som en magnet för fjärilar och insekter. De lockas till växten tack vare de ljuvligt doftande blommorna. Här är några fjärilar fångade på bild en dag i början av hösten.

Vad heter fjärilarna?

Fråga 2. Östersjön

Övergödningen är det största och mest synliga miljöproblemet i Östersjön. Trots att utsläppen av näringsämnen som övergöder havet har halverats sedan 1980-talet lider Östersjön fortfarande av synliga tecken på övergödning såsom stora områden med cyanobakterier, eller i vardagligt tal blågröna algblomningar, grumligt vatten, slemmiga stränder och syresvinn nära havsbotten. Det tar ungefär 30 år att byta ut allt vatten i Egentliga Östersjön. Det innebär att föroreningar som släpps ut blir kvar under mycket lång tid.

Östersjön är ett grunt hav jämfört med de stora världshaven.

Vilket är det största djupet i Östersjön (Landsortsdjupet)?

- A. 159 m
- B. 259 m
- C. 359 m
- D. 459 m

Fråga 3. Extremväder

Klimatförändringen kan leda till att vi oftare får extremväder även i vårt land. Stormar med orkanstyrka är sällsynta i

Norden men förekommer regelbundet i andra delar av världen.

Hur kraftig ska medelvindhastigheten minst vara för att klassas som orkan?

- A. 19,7 m/s
- B. 26,7 m/s
- C. 32,7 m/s
- D. 40,7 m/s

Fråga 4. Landhöjning

Människorna i kustregionen grubblade länge över orsakerna till landhöjningen, eller vattuminskningen som man tidigare trodde att det handlade om. Numera står det klart att inlandsisen under den senaste istiden, som slutade för 10 000 år sedan, tryckte ner jordskorpan. Efter att inlandsisen smält började jordskorpan långsamt resa sig igen. Landhöjningen förekommer i hela Östersjöområdet, men är som kraftigast kring Kvarken. Enligt beräkningar kommer landet att ha höjt sig så pass mycket att det om 2000 år finns en landförbindelse över till Sverige här.

Hur stor är landhöjningen per år vid sydkusten?

- A. 0,3-0,4 mm
- B. 0,8-0,9 mm
- C. 3-4 mm
- D. 8-9 mm

Fråga 5. Havsis

Havsisen är en av de mest betydande faktorer som reglerar klimatet i de kalla områdena på jorden. Is täckt av torr snö reflekterar upp till 90 % av den inkommande strålningen, då öppet vatten reflekterar under 10 %.

Idag är man bekymrad för att isen smälter vid polerna på grund av klimatförändringen. Hur tjock är isen vid Nordpolen?

- A. 2-3 m
- B. 20-30 m
- C. 200-300 m
- D. 2-3 km

Fråga 6. Ben

En del av djuren har inga ben, människan har två och "tusenfotingarna" (= mångfotingarna) kan ha upp till 750 ben att hålla reda på.

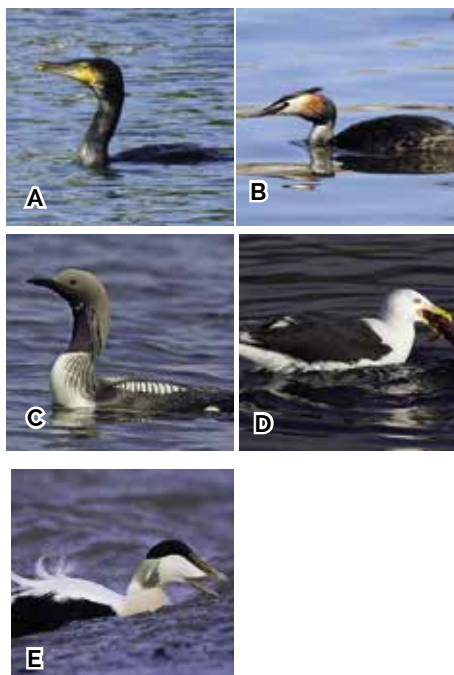
Hur många ben har följande djur?

- A. Korsspindeln
- B. Kopparödlan
- C. Signalkräftan
- D. Nyckelpigan

Fråga 7. Storfiskare

Storskarven är en fågelart som väcker känslor och ställer till med problem på många ställen längs våra kuster.

Hur ser storskarven ut?

Fråga 8. Sommarhetta

Senaste sommar var lång och varm och nya värerekord slogs i många delar av landet. Men alla tiders värerekord i Finland uppmättes i Libelits i Norra Karelen den 29 juli 2010.

Hur många grader är det rekordet?

- A. 34,7 °C
- B. 37,2 °C
- C. 39,8 °C
- D. 42,1 °C

Fråga 9. Vårt gröna guld

Skogarna har en viktig roll när det gäller att motverka klimatförändringar. Till följd av fotosyntes absorberar skogarna och övrig biomassa koldioxid från atmosfären och fungerar som viktiga kolsänkor. Globalt är avskogningen en av de största källorna till utsläpp av växthusgaser. Skogarna i Finland binder över 40 procent av utsläppen av växthusgaser i Finland. Av den årliga tillväxten i skogarna avverkas i Finland 70 procent, så skogsresurserna kommer inte att ta slut på grund av användning. Hur stor är den årliga medeltillväxten av virke i våra skogar per hektar?

- A. 0,7 m³
- B. 2,1 m³
- C. 5,2 m³
- D. 10,3 m³

De rätta svaren hittas på sidan 15.

Här följer ett sammandrag av verksamheten som kretsarna planerat för nästa år, och vars planer fanns Aveiten till handa när tidningen gick i tryck. För mer detaljerad info, kontakta kretsen direkt, kontaktuppgifterna finns på sidan 2 i denna tidning.

Sykretsen och **Sällskapskretsen** planerar att fortsätta med samma verksamhet som tidigare, likaså **Musikklubben** och **Ungdomskretsen**. Ungdomskretsen har bland annat följande teman på sina träffar: "Corona kom och gick, eller?", dela filer i molnet och kulturvandring i juletid. På våren ordnar Ungdomskretsen den traditionella minigolfturneringen för alla föreningens kretsar.

Folkdanslaget fyller 111 år. Övningarna fortsätter onsdagar klockan 19–21. En idé för 2022 är att ordna ett projekt för nybörjare. Kretsen deltar aktivt i bland annat Finlands Svenska Folkdansrings och Helsingfors Folkdansdistrikts kurser och samkväm. Under året kommer kretsen att stå värd för åtminstone ett av HFD:s samkväm. Inventeringen av föreningens dräktarkiv fortsätter.

Konstklubben AV fortsätter med akvarell- och akryllmålning och ledd kursverksamhet. Hemsidan ska piffas upp. Kretsens följande utställning genomförs på Luckan december 2021 fram till januari 2022. Förhoppningen är att hitta ett lämpligt

utrymme för att genomföra en utställning på AV under år 2022, eftersom kretsen strävar till att skapa delaktighet med resten av medlemmarna i AV.

Sandelssällskapet var år 2021 tvungen att avboka två planerade satsar. Målet är att ordna en vårsats 2022. Till hösten 2022 planeras firandet av den traditionella formella satsen.

Seniordansklubben fortsätter med dansövningarna på tisdagarna kl. 16.30–18. En gång per månad samlas dansarna efter övningen till ett samkväm. En vårutfärd planeras i maj. I augusti planeras en inspirationskurs och i november juldanser med dansare från södra Finland. Kretsen deltar också i Finlands Seniordansförbunds aktiviteter.

Bokklubben ordnar bokträffar i vanlig ordning, vid behov på distans. Två författarbesök planeras, och dessa kommer att vara öppna för alla aveiter (närmare info senare på föreningens webbsida och kulturforum.fi). Ny planerad verksamhet är en skrivarkurs med målet att värva nya medlemmar till AVH. Skrivarkursen är tänkt att omfatta fem workshops. Dessutom planeras ett teaterbesök.

Valentinakören firar ett försenat 50-årsjubileumsår 2022. Jubileumsårets höjdpunkt blir två jubileumskonserter på G18 lördagen 23.4 kl. 15 och 18. En jubileumsfest ordnas i föreningens festsal, tidpunkt fastställs senare. Veckoövningarna hålls tisdagskvällar

kl. 18.30–21. Arbetet för att utveckla körklangen återupptas och inför jubileumskonserterna satsar kören på sitt scenuppträdande.

Kören medverkar med program på månadsmötet i februari, på årsfesten i mars, på festen på svenska dagen i november och det så kallade julmånadsmötet i december. Föreningens 130-årsjubileumsfest bereder sig kören också på att delta i. Höstens övningsverksamhet ägnas våndagskonserten 2023, vars tema är Östersjön. Kören deltar även i Festival 22 och Art Goes Kapakka.

Squaredanskretsen ordnar regelbundna squaredansövningar torsdagar kl. 18.15–20.45 och rounddansövningar onsdagar kl. 16–17.30. Squaredanskretsen uppträder vid behov på föreningens månadsmöten och övriga fester.

Bridgeklubben AV fortsätter med spelkvällarna kl 18.00 på måndagarna och kl. 17.30 på torsdagarna. Kretsen informerar om sin verksamhet på sin webbsida: www.bridgewebs.com/avbridge/.

Vox Seniora ordnar en temadag i mars under rubriken "En vital röst livet ut". På våren uppträder kören på seniorboendet Gullvivan och deltar i Festival22. Till hösten planeras en resa till Vasa, samt eventuellt en konsert.

AV-teatern planerar att sätta upp en pjäs under hösten, vilken det blir slås fast under våren.

Konst kommer oss till mötes – på

Där står hon intill husväggen, en storögd skönhet pockar på vår uppmärksamhet från ett rektangulärt elskåp på Auroragatan 13, Helsingfors.

Här ute i det fria är den expressiva stilen effektiv när de starkt markerade linjerna fångar blicken och gör målningen lättillgänglig för oss förbipasserande. Detta är affischkonst av hög kvalitet, som för tankarna till bland annat **Didier Lourencos** modernistiska musa och samtidigt till avskalade självporträtt av **Helene Schjerfbeck**. Denna "Aurora Karamzin i fri tolkning" med sin rosiga bakgrund har ändå en för finländska konstnärer otypisk men mycket läcker färgskala, vald med säker blick och hanterad med ett likaledes säkert grepp om sprayburken. Målningen ter sig märkligt levande trots tekniken som ger en helslät, blank yta utan spår av penselföring eller andra mekaniska skillnader.

Konstverket förändrar kvarterets karaktär genom att ta det i besittning. Gatstumpen och dess lokala invånare tillförs sedan ett par veckor en trivsam rumslighet - samt en ypperlig visuell förankring i stadens historia. Kanske också en personlig relation i ett upplevt ögonblick av skaparprocessen, kanske har man bytt några ord med konstnären **Lotta Wigelius-Wulff** in action.

RÄTTA SVAR TILL PROMENADORIENTERINGENS FRÅGOR, SE FRÅGORNÄ PÅ SIDORNA 10-12

De rätta svaren är följande:

Kontroll 1:

1: b och c, 2: a, 3: d, 4: d, 5: b, 6: c, 7: c, 8: b, 9: c

Kontroll 2:

1: Island, Irland, Nya Zeeland och Nepal,
2: 1-D, 2-C, 3-A, 4-B,
3: 1 kristendom, 2 islam, 3 hinduism, 4 buddhism,
4: 1-C, 2-A, 3-B, 4-D,
5: Slovenien,

6: Alametsä, Alviina, Hakkarainen, Teuvo, Hautala, Heidi, Heinäluoma, Eero, Huhtasaari, Laura, Katainen, Elsi. Kumpulä-Natri, Miäpetra. Modig, Silvia, Niinistö, Ville, Pekkariinen, Mauri, Pietikäinen, Sirpa, Sarvamaa, Petri, Torvalds, Nils, Virkkunen, Henna (fyra av dessa räcker),
7: a) 21, b) Helsingforsborna,
8: 1 Haga, 2 Helsinge, 3 Sibbo, 4 Hoplax,
9: Vågrätt: SANDELS, BUN-

DUL(S), BRIDGE, INISHMAAN, Lodrätt: KRETS, DANS, BOKKLUBBEN, ORIENTERING

Kontroll 3:

1: d, 2: c 3: c, 4: d, 5: A-d, B-a, C-b, D-c, 6: A-d, B-b, C-a, D-c, 7: a-d Rumänien, 8: c, f, g och h, 9: b och c

Kontroll 4:

1: b, 2: a och c, 3: b, 4: a, 5: b, 6: c, 7: b och d

Kontroll 5:

1: A Nässeljäril, B Påfågelöga, C Citronfjäril, D Amiral,
2: D, 3: C, 4: C, 5: A, 6: A 8, B 0, C 10, D 6, 7: A, 8: B, 9: C

elskäpen

Speciella begränsningar att beakta för konstnären rent praktiskt i den här genren är, förutom gynnsam väderlek: utförandet måste vara tekniskt väderbeständigt, motivet "icke stötande" och att vedertagen, bokstavlig graffitistil inte ska förekomma här; ett av det sponsorerande elbolagets önskemål.

Trots att denna Aurora här ser något bebrövad ut så har anblicken av verkets ljus fräscha och vackra färger mot en dovre grön fond en förhöjande effekt på både humöret och känslan av närvaro. Från sin upphöjda plats bland molnen vänder hon sin vaksamma blick neråt och ser lätt bekymrat på människorna i den hemstad där hon fått en gata uppkallad efter sig. Aurora Karamzin, som hedras här, åstadkom sociala storverk för de nödlidandes väl och ve i Helsingfors - hon gjorde sitt bästa men ser att arbetet inte blev färdigt. Kanske vill hon i dag mana oss till att ägna mera tid åt att se och mindre åt att ta selfies. Törs man hoppas att någon stäms till eftertanke lite i förbigående?

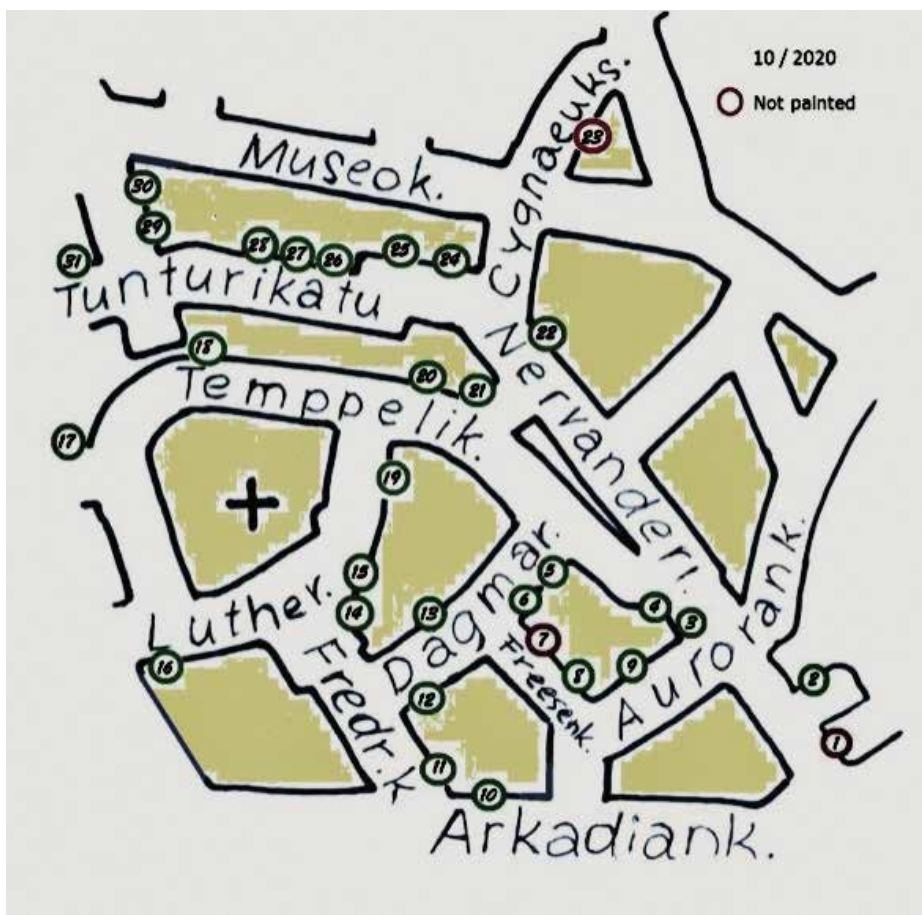
Konstnär Lotta Wigelius-Wulffs tidigare elskåpsmålning på Rosagatan har samma stil och palett. Också där hittar vi ett damporärrätt men bakgrunden har med sina höghus fått ta över det mesta av ytan medan damen, möjligen en mindre färgstark kusin till Aurora, sneglar lite ängsligt omkring sig i den urbana miljön.

Den här genren är sannerligen en idealisk form att erbjudas konstupplevelser, särskilt när ett samhälle drabbats av en pandemi. I detta nu finns till exempel för stadsdelen Främre Tölö 27 stycken målade elskåp inprickade på en ruttkarta där åskådaren, liksom i en del andra stadsdelar, kan ta sig en privat utställningsrunda till fots med just så få deltagare som känns rätt.

Mera tillgänglig konst och flera målade elskåp i gatubilden är helt enkelt en briljant idé och jag hälsar L W-W och andra skickliga och spännande konstnärer välkomna att förgylla mina omgivelser.

Skribent och fotograf: **Elianne Rehn**

Denna artikel är publicerad först i Nya Argus (nr 12-13 2020).

Turista i din egen hemstad

Här har jag aldrig varit förr, säger väninnan, som bott i Åbo större delen av sitt liv och som guidar mig runt då jag flytt undan köksrenoveringen till kulturstaden. Under några dagar har vi vandrat runt i nya och gamla kvarter, besökt konstutställningar och muséer och ätit gott på olika små restauranger. Vi också avtalat att göra en liknande turistvandring runt i Helsingfors när tillfälle ges.

Det är ju vanligen så att man i sin hemstad tar sig hemifrån till något specifikt ställe dit man har ett ärende – och sen tar man sig hem igen. Och man tror att man känner staden och hittar överallt. Men tänk om man skulle göra sak av att hitta så många ställen som möjligt där man aldrig varit förut och bekanta sig lite närmare med en stad där man kanske har bott hela sitt liv, men som förändras och utvecklas hela tiden. Vandra omkring i stadskärnan, t ex i Kronohagen eller Berghäll, och titta in på gårdarna. Många av dem är riktiga oaser där invånarna har planterat träd och blommor och satt ut bänkar och bord. Bege dig in på de små sidogatorna i Vallgård eller Kottby och förflyttas till en längesen svunnen tid i låga trähus med gröna gårdar.

En vacker höstdag cyklade jag runt Degerö och hittade ett alldeles underbart café i närheten av bron till Sandhamn. Den som läser sin Husis märkte kanske att i nämnda avisa för ett tag sen ingick en artikel om ett par som köpt en 1800-tals trävilla vid stranden och inrett ett café. Det råkar sig också så, att jag tillbringade min allra första sommar, sommaren 1949 i en liten kåk, som mina föräldrar hade hyrt för att komma ut till landet från hjärtat av Tölö på just den platsen. Man kan bara önska företagarna lycka till och många kunder. I samband med AVs promenadorientering insåg jag att i Nyttoväxtföreningens lite slitna trävilla finns ett mycket charmigt café med hembakt kaffebröd. Väljer man att dricka sitt kaffe där kan man kombinera besöket med att vandra runt i omgivning- en där Helsingfors grundlades 1550. Ytterligare ett härligt litet

café finns i anslutning till botaniska trädgården i Kaisaniemi, vilken annars också är en oas mitt i Helsingfors. Helsingfors har stränder, tiotals kilometer med stränder, där man kan cykla och promenera i omedelbar närhet till havet. Besök Brändö kyrkogård på en udde med utsikt mot Fiskehamnen och Arabiastranden och gå sen till grannudden, Stenudden, där det finns både kolonistugor med prunkande trädgårdar och små stugor uppe i skogen. Där finns också en naturstig och fågeltorn. Fågeltorn finns också på andra sidan viken i Viks arboretum, där magnolian blommar i maj. Utforska de nya kvarteren på Busholmen eller i Fiskehamnen. Har du inte gjort det än så blir du kanske förvånad.

För din söndagspromenad kan du någon gång välja ett område i stan som du inte känner så väl och hitta gator där du aldrig har gått. Titta uppåt fasaderna i stället för att titta ner i gatan eller i skyltfönster. Du kommer att se hur mycket man satsade på vackra fasader och utsmyckningar på 1800-talet och första hälften av 1900-talet. Åk ut till öarna utanför staden. Det finns så många andra än Sveaborg och Rönnskär att utforska. Eller åk ut med en turistbåt från Salutorget och upplev staden från havssidan. Ät lunch på Lonnan eller Skanslandet eller ta en simtur i Allas Pool vid Salutorget. Det ger helt nya perspektiv på staden.

Vill du se det hela lite "von oben" så kan du ta en tur med pariserhjulet vid Skatuddskajen eller göra en vandring till Nordsjötoppen, ett berg som byggts upp av jordmaterial som fraktats från byggplatser. Med jorden har också kommit växter från gamla trädgårdar som fått ett nytt liv däruppe. I Nordsjö finns också Solvik – en liten "Riviera" och Nybondas friluftsområde med stränder, lundar och naturstig.

Bjud dig själv på upplevelser utan långa flygresor och stora budgetar. Ge dig en chans att finnas där du är. Det stora finns i det lilla, det fjärran i det nära.

Tant Gredelin